

Załącznik

do Uchwały Nr V/53/2007

Rady Miejskiej w Krzyżu Wlkp.

z dnia 30.03.2007r.

**GMINNY PROGRAM USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA I GMINY KRZYŻ WŁKP.
NA LATA 2007 – 2032**

Krzyż Wlkp. marzec 2007r.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1 Wprowadzenie.....	5
Rozdział 2 Cel i zadania Programu.....	7
Rozdział 3 Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.....	9
Rozdział 4 Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające.....	11
Obowiązki gminy:	11
Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:	12
Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:	13
Rozdział 5 Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Krzyż Wlkp.	17
Rozdział 6 Założenia Programu.....	23
Rozdział 7 Finansowe aspekty realizacji programu	27
I. Założenia ogólne.....	27
II. Wyliczenie kosztów przedsięwzięcia	27
III. Forma odbioru odpadów.....	28
Rozdział 8 Harmonogram realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w mieście i gminie Krzyż Wlkp. na lata 2007-2032.....	29
Rozdział 9 Podsumowanie.....	31
Rozdział 10 Bibliografia	33
Rozdział 11 Załączniki.	35
Załącznik 1 Wykaz podstawowych aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.	35
I. Ustawy:.....	35
II. Rozporządzenia:	36
III. ZARZĄDZENIA:	38
Załącznik Nr 2 Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania	39
Załącznik nr 3 Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.....	41

Załącznik nr 4 Informacja w sprawie wyrobów zawierających azbest.....	43
Załącznik nr 5 Wniosek o dofinansowanie odbioru odpadów zawierających azbest.	44

Rozdział 1 WPROWADZENIE.

Miasto Krzyż Wlkp. od 2007r. przystępuje do „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej dnia 14 maja 2002r.

Celem tego Programu jest spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest maksymalnie do 2032r.

Program ten nakłada na gminy następujące zadania:

1. Uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami.
2. Współpracę z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby zawierające azbest.
3. Przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestem.
4. Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu”.

Azbest jest znany od kilku tysięcy lat, a szerokie zastosowanie uzyskał w ostatnich 100 latach. Był stosowany w produkcji wyrobów przemysłowych, szczególnie płyt dachowych, elewacyjnych oraz rur. Na świecie znanych jest ponad 3 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych. Z uwagi na swoje niewątpliwe zalety jak odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, kwasów, substancji żrących a także elastyczność, itp. wykorzystywany był chętnie jako cenny surowiec również w Polsce.

W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju, importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70-tych ubiegłego

wieku, sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na dachach i fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1.400.000 tys. m² płyt azbestowych (400 tys. m² w miastach i blisko 1 mln na wsiach), z czego blisko 90% stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980r. z płyt azbestowo-cementowych wykonanych było ok. 45% pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowo budowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30%. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton.

Masę będących w użyciu wyrobów małowabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

W Polsce azbest najczęściej wykorzystywano do produkcji:

- pokryć dachowych (eternit falisty i płaski),
- płyt elewacyjnych i balkonowych,
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania,
- sprzęgieł i hamulców do wind,
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła i przewodów centralnego ogrzewania,
- ognioodpornych kocy azbestowych.

Trwałość, rozumiana jako długowieczność płyt azbestowo – cementowych szacuje się na około 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów zawierających azbest jest z reguły krótszy. Korodujące wyroby zawierające azbest uwalniają pył azbestowy, który wnikając do organizmu wywołuje poważne choroby układu oddechowego.

Badania archeologiczne prowadzone w Finlandii dowiodły, iż azbest był już stosowany od ok. 4500 lat. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w kronikach donoszą, że azbest od XV do XIX w. dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania , m. in. knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych, np. sukna na płaszcze żołnierskie, ubrania dla strażaków. Dziś jednak wiadomo, że azbest jest szkodliwy dla zdrowia. Dlatego produkcja oraz stosowanie azbestu zostały zakazane, reguluje to ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 ze zmianami). Szacuje się, że na terytorium Polski znajduje się ponad 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest.

Rozdział 2 CEL I ZADANIA PROGRAMU

Celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

W Programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta, ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Osiągając ten cel Gmina Krzyż Wlkp. wypełni zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej przyjmując „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” i deklarując oczyszczenie terenu Polski z azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032r. Gmina Krzyż Wlkp. zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy do 2032r. Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
3. Zachęcanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
4. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
5. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
6. Eliminacja możliwości powstawania dzikich wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
7. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

8. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

Rozdział 3 SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO

Nazwa azbest nie określa konkretnego minerału, lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Przyjmuje się, że azbestem są włókniste odmiany minerałów występujących w przyrodzie, w postaci wiązek włókien cechujących się znaczną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością, odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych.

Te właściwości azbestu sprawiły, że stał się on materiałem bardzo rozpowszechnionym w naszym otoczeniu, znajdując zastosowanie przy wytwarzaniu całej gamy wyrobów przemysłowych, jak i produktów używanych w życiu codziennym.

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie grupy produktów:

wyroby miękkie – gęstość objętościowa tych wyrobów jest mniejsza niż 1000kg/m^3 , to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy między innymi: tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy.

wyroby twarde – gęstość objętościowa tych wyrobów jest większa niż 1000kg/m^3 , zawierające wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski (poniżej 15%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji.

Spójność włókien azbestowych w tych wyrobach jest tak wysoka, że praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np. cięcie lub proces niszczenia mechanicznego wyrobu).

Wyroby azbestowe, będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone, nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie, pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania

naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość nie większą niż 3 mikrometry i stosunek długości do średnicy, mniejszy niż 3:1. Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych, nie mogą już być wydalone. Ich szkodliwe działanie może ujawnić się dopiero po wielu latach w postaci następujących schorzeń: pylica azbestowa (azbestoza), międzybłonnałki opłucnej, zmiany opłucnowe i rak płuc.

Im więcej jest włókien w powietrzu, którym oddychamy, tym większe jest ryzyko zachorowania na choroby wywołane azbestem. Objawami działania azbestu na organizm człowieka może być ból w klatce piersiowej, silny kaszel lub duszności.

Narażone na działanie azbestu są nie tylko osoby, które miały kontakt z azbestem ze względu na charakter wykonywanej pracy, ale i te, które narażone są na długotrwałe wdychanie włókien azbestowych o małym stężeniu lub na krótkotrwałe przebywanie w miejscu o ich bardzo wysokim stężeniu. Oznacza to, że wykonując wielokrotnie drobne naprawy w materiale zawierającym azbest, czy też mieszkając lub spędzając wakacje w okolicy, gdzie w pobliżu znajduje się nielegalne wysypisko wyrobów zawierających azbest, zdrowie ludzi może być zagrożone.

Rozdział 4 PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE

Od 1997 r., na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628).

W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń), regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

OBOWIĄZKI GMINY:

1. opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
2. gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
3. przedkładanie wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,

4. opiniowanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

OBYWIAZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW LUB UŻYTKOWNIKÓW NIERUCHOMOŚCI:

1. dokonanie przeglądu technicznego obiektów i urządzeń budowlanych lub instalacji przemysłowych wraz z identyfikacją rodzaju azbestu oraz ze sporządzeniem „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”,
2. sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
3. sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
4. przedłożenie wyników inwentaryzacji (jako informacja) wojewodzie (przedsiębiorca), odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta (osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami) o:
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone (zał. 2 i 3),
5. sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest, usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
6. podjęcie decyzji o usuwaniu azbestu,
7. zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanym,
8. dokonanie wyboru wykonawcy prac prowadzącego zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest (wyłącznie wykonawca prac spełniający wymogi w tym zakresie, wymogi jak dla wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest),
9. opracowanie instrukcji bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
10. oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń, w których jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
11. oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest,

12. opracowanie projektu technicznego usuwania lub wymiany wyrobów zawierających azbest wraz z harmonogramem prac,
13. poinformowanie użytkowników, pracowników, mieszkańców obiektu o planowanym usuwaniu wyrobów zawierających azbest i sposobach zabezpieczenia środowiska i zdrowia ludzi,
14. uzyskanie pisemnego oświadczenia od wykonawcy prac o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych (przechowywane przez 5 lat).

OBOWIĄZKI WYKONAWCÓW PRAC POLEGAJĄCYCH NA ZABEZPIECZENIU I USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST:

1. opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest (jeśli wytwarza odpady azbestowe w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie),
2. uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
3. opracowanie i przedłożenie informacji o wytwarzanych odpadach zawierających azbest oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami w terminie 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów zawierających azbest (poniżej 0,1 Mg rocznie),
4. prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych oraz ewidencji miejsc przeznaczenia odpadów,
5. przedłożenie informacji zbiorczej o rodzajach i ilościach odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy,
6. zawarcie umowy lub porozumienia na transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych,
7. przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
8. opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,

- informację o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
9. posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
 10. zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy,
 11. zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
 12. usuwanie wyrobów zawierających azbest w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia,
 13. stosowanie opakowania i przygotowania odpadów zawierających azbest do transportu,
 14. zapewnienie ochrony pracowników zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest przed szkodliwym działaniem włókien azbestu i pyłu zawierającego azbest,
 15. oczyszczenie terenu z pyłu azbestowego i złożenie właścicielowi, użytkownikowi lub zarządcy obiektu, dokumentu stwierdzającego o prawidłowości wykonania prac i o oczyszczeniu z azbestu.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest, zgodna z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Od 2004 r. właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania wojewodzie i burmistrzowi informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu

postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi. Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Rozdział 5 INFORMACJE O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE MIASTA I GMINY KRZYŻ WLKP.

Określenie szacunkowych ilości azbestu na terenie miasta i gminy Krzyż Wlkp. Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Burmistrza Krzyża Wlkp. przez właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przeprowadzonej w 2005r. na terenie sołectw kontroli, określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie miasta i gminy Krzyż Wlkp.

Do dnia 31.03.2006r., takich zgłoszeń dokonało 56 właścicieli nieruchomości. W wyniku kontroli stwierdzono azbest na 39 nieruchomościach.

Dodatkowo zebrano informacje o ilości i miejscach występowania azbestu na terenach zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe, gdzie wskazano 2460 m² miejsc występowania azbestu. Zebrane informacje nie odzwierciedlają dokładnej ilości występowania azbestu na terenie Gminy. Zebrane informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 1 INWENTARYZACJA AZBESTU NA TERENIE GMINY KRZYŻ WLKP. (STAN NA 31.03.2006r.):

LP.	Rodzaj obiektu	Powierzchnia (m ²)	Stopień pilności
1.	Budynki jednorodzinne i gospodarcze (zgłoszone przez osoby fizyczne)	23476	I
2.	Wielorodzinne budynki mieszkalne – zgłoszone przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Krzyżu Wlkp. – zgłoszone przez spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, zarządców indywidualnych	3 x 820 = 2460	II
	RAZEM	25936	

1 Mg płyt azb. = ok.70 m²

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Pomocy Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 71, poz. 649)

- stopień pilności I** – oznacza konieczność wymiany lub naprawy wyrobu.
- stopień pilności II** – oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku.
- stopień pilności III** – oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie do 5 lat.

Szczegółowy wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest, jest dostępny w Referacie Ogólnym stanowisko ds. planowania przestrzennego i ochrony środowiska Urzędu Miejskiego w Krzyżu Wlkp., dołączony do akt.

Wyroby azbestowe w Gminie Krzyż Wlkp. to głównie eternit falisty pokrywający dachy budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych, garaży. Narzędziem wspomagającym proces inwentaryzacji był druk „Informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wytwarzania (załącznik nr 2).

Z analizy przedłożonych informacji wynika, że na terenie gminy Krzyż Wlkp. Dominują wyroby zawierające azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych falistych.

Na terenie Gminy Krzyż Wlkp. nie stwierdza się występowania dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest. Nie przewiduje się wzrostu ilości wyrobów zawierających azbest z uwagi obecny całkowity zakaz ich stosowania. Niewielki wzrost ilości azbestu może wynikać z tego, iż część mieszkańców nie przedłożyła Burmistrzowi informacji o wyrobach zawierających azbest i dopiero przeprowadzenie kompleksowej kontroli miasta i poszczególnych sołectw pozwoli na określenie dokładnej ilości azbestu na terenie Gminy.

Składowiskiem odpadów niebezpiecznych przyjmujących odpady zawierające azbest z terenu Gminy Krzyż Wlkp. jest składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne w Trzemesznie, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „IZOPOL” S.A. Trzemeszno ul. Gnieźnieńska 4.

TABELA 2 WYKAZ ODBIORCÓW ODPADÓW, KTÓRZY POSIADAJĄ DECYZJĘ ZATWIERDZAJĄCE PROGRAM GOSPODARKI ODPADAMI NIEBEZPIECZNYMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I SĄ UPRAWNIENI DO PRZEPROWADZENIA PRAC ROZBIÓRKOWYCH ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM AZBESTU NA TERENIE POWIATU CZARNKOWSKO – TRZCIANECKIEGO (DANE ZA OKRES 01.01.2004 – 31.12.2006R.)

LP.	Nazwa przedsiębiorcy	Nr decyzji	Data wydania	Data ważności
1.	Firma Budowlana Usługi Handel Ryczywół Os. Parkowe 5	OŚ.III - 7644/15/2004	05.05.2004	05.05.2009
2.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o. Michałowice ul. Graniczna 6	OŚ.III - 7644/18/2004	07.05.2004	07.05.2009
3.	EL-TARGET Sp. z o.o. Trzcianka ul. Mickiewicza 25	OŚ.III - 7644/38/2004	03.08.2004	02.08.2014
4.	E-PIK Usługi Ekologiczne Sp. z o.o. Poznań ul. Grunwaldzka 269/1	OŚ.III-7644/46/2004	03.08.2004	02.08.2014
5.	PPHU EKO-MIX Wrocław ul. Grabiszyńska 163	OŚ.III-7644/23/2005	27.04.2005	26.04.2015
6.	AMBROŻY Sp. j. Warszawa ul. Meissnera 1/3	OŚ.III-7644/38/2005	16.05.2005	15.05.2015
7.	ABBA-EKOMED Sp. z o.o. Toruń ul. Moniuszki 13/11	OŚ.III.7644/64/2005	28.07.2005	27.07.2015
8.	ALBEKO Sieger Sp.j. Kotowy	OŚ.III-7644/67/2005	03.08.2005	02.08.2015
9.	PPUH MIRTECH M. Skrzeczkowski Sarbką 2	OŚ.III - 7644/75/2005	23.08.2005	22.08.2015
10.	SINTAC Polska Sp. z o.o. Warszawa Wesoła ul. Armii Krajowej 86	OŚ.III-7644/77/05	24.08.2005	23.08.2015
11.	Transport Metalurgia Sp. z o.o. Radomsko ul. Reymonta 62	OŚ.III - 7644/72/05	19.08.2005	18.08.2015
12.	ALGADER HOFMAN Sp. z o.o. Warszawa ul. Wólczyńska 133	OŚ.III - 7644/80/2005	24.08.2005	23.08.2015

LP.	Nazwa przedsiębiorcy	Nr decyzji	Data wydania	Data ważności
13.	GAJAWI P.P.H.U. G. Rogut Łódź ul. Kopernika 56/60	OŚ.III. - 7644/85/2005	13.09.2005	12.09.2015
14.	Buhck Recycling Sp. z o.o. ul. Romana Maya 1 Poznań	OŚ.III-7644/92/2005	03.11.2005	02.11.2015
15.	Spe – Bau Sp. z o.o. Wrocław ul. Mielecka 21/1	OŚ.III - 7644/106/2005	06.12.2005	05.12.2015
16.	PW WSZECH-DACH G. Kuta Chodzież ul. Norwida 12	OŚ.III-7644/111/2005	06.12.2005	05.12.2015
17.	EKOLOG Systems Sp. z o.o. Poznań ul. Książęca 1	OŚ.III - 7644/113/2005	09.12.2005	08.12.2015
18.	ZUT „ZAK” W. Zakęs Gorzów Wlkp. ul. Kutrzeby 1/35	OŚ.II-7644/3/2006	17.02.2006	16.02.1016
19.	HYDROGEOTECHNIKA Sp. z o.o. Kielce ul. Ściegiennego 262a	OŚ.II-7644/6/2006	07.03.2006	06.03.2016
20.	P.H.U. JUKO J. Szczukocki Piotrków Trybunalski ul. 1 go Maja 25	OŚ.II-7644/9/2006	07.03.2006	06.03.2016
21.	Ma-DA Firma Handlowo – Usługowa D. Kaczorowski Trzcianka ul. Powstańców Wlkp. 16	OŚ.II-7644/29/2006	30.05.2006	29.05.2016
22.	P.U. TEMIPOL Sp. z o.o. Katowice ul. Konduktorska 42	OŚ.II - 7644/30/2006	13.06.2006	12.06.2016
23.	KANROD D. Dorna Miały ul. Mężykowska 2b/11	OŚ.II - 7644/43/2006	11.07.2006	10.07.2016
24.	P.W. TAKO Sp. z o.o. Tarnowskie Góry ul. Batalionów Chłopskich 2	OŚ.II-7644/53/2006	25.10.2006	24.10.2016
25.	EKOS Poznań Sp. z o.o. Ul. Krańcowa 15 61-022 Poznań	OŚ.III-7644/47/2005	04.08.2005	03.07.2015
26.	Zakład Remontowo – Budowlany S. Karolczak	OS.III-7644/9/2003	08.04.2003	08.04.2013

LP.	Nazwa przedsiębiorcy	Nr decyzji	Data wydania	Data ważności
	ul. Przełajowa 10/56 94-044 Łódź			
27.	Firma Budowlana A. Trafas ul. Ogrodowa 10 64-710 Połajewo	OS.III -7644/22/2003	04.07.2003	04.07.2013
28.	AM Trans Progres sp. z o.o. ul. Sarmacka 7 61-616 Poznań	OS.III-7644/32/2003	05.08.2003	05.08.2013
29.	Ekonaft Sp. z o.o. ul. Fabryczna 22 32-540 Trzebinia	OŚ.II.7644.2/1/07	26.02.2007	25.02.2017
30.	Przedsiębiorstwo Techniczno – Usługowe KORAB Sp. z o.o. ul. Marynarki Polskiej 148 80-865 Gdańsk	OS.III-7644/13/2003	29.05.2003	29.05.2013
31.	KASTOR T. Janiszewski ul. Kolonia 19B/2 67-321 Leszno Górne	OŚ.III.7644/29/2005	27.04.2005	26.04.2015

Rozdział 6 ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Krzyż Wlkp. będzie procesem długofalowym ograniczonym możliwościami finansowymi zarówno samorządu jak i mieszkańców. Realizacja Programu będzie przebiegać zgodnie z przyjętym celem w następujących obszarach:

1. Inwentaryzacja i utworzenie baz danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.

W celu zweryfikowania przedłożonych informacji o wyrobach zawierających azbest ze stanem faktycznym w roku 2007r. zostanie przeprowadzona dokładna inwentaryzacja wszystkich gospodarstw domowych i budynków wielorodzinnych. W czasie trwania inwentaryzacji zostanie sporządzona Informacja wg wzoru zamieszczonego w załączniku nr 4.

2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.

Burmistrz Krzyża Wlkp. co roku w formie komunikatów zamieszczanych na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego przypomina mieszkańcom o konieczności przedkładania burmistrzowi informacji o wyrobach zawierających azbest.

Dodatkowo w ramach prowadzonej akcji edukacyjnej, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krzyżu Wlkp. prezentowane będą:

- informacje o zagrożeniu, jakie niesie azbest,
- informacje o podjętych działaniach przez Gminę w celu likwidacji azbestu,
- wzory wniosków na dofinansowanie demontażu, odbioru i składowanie odpadu,
- aktualny wykaz firm posiadających zezwolenia na demontaż wyrobów zawierających azbest i transport powstałych odpadów.

3. Zachęcanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.

Zachęcanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest będzie realizowane poprzez:

- prowadzenie działań edukacyjnych (szkolenia, zamieszczanie materiałów edukacyjnych na stronach internetowych, prasa, ulotki, plakaty) w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych,
 - informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu,
 - dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu.
4. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.

Gmina Krzyż Wlkp. podejmie starania w celu pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych takich jak:

- Narowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- fundacje,
- inne.

Pozyskanie funduszy zewnętrznych pozwoli na zwiększenie kwoty przeznaczonej na usuwanie azbestu, a tym samym przyczyni się do przyspieszenia procesu usuwania azbestu.

5. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest. Uchwalony zostanie Regulamin ustalający warunki udzielania pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.
6. Eliminacja możliwości powstawania dzikich wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
7. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

Elementem zarządzania Programem jest jego systematyczne monitorowanie. W tym celu powołana zostanie Komisja ds. monitoringu realizacji Programu. W ramach działań monitoringowych określone zostaną zmiany ilości wyrobów zawierających azbest w kolejnych latach realizacji Programu, tj. ilości zutylizowanych w danym roku wyrobów azbestowych oraz ilości wyrobów zawierających azbest pozostałych do likwidacji.

Począwszy od roku 2008 Komisja będzie przedstawiała Radzie Miejskiej i mieszkańcom raport przedstawiający wyniki realizacji Programu.

Wskaźnikami monitorowania Programu będą:

1. Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją Programu
2. Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w poprzednim roku realizacji Programu.
3. Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest.
4. Ilość dzikich wysypisk odpadów zawierających odpady w sztukach.
5. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.
Weryfikacja i aktualizacja Programu będzie przeprowadzana w razie zaistniałych potrzeb, jednak nie rzadziej niż co 5 lat.

Rozdział 7 FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym Gminy w latach 2008 – 2032. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania do 80% kosztów: demontażu, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwienia wyrobów. Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków budżetu Gminy Krzyż Wlkp., Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krzyżu Wlkp., Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Czarnkowie i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Szczegółowe warunki udzielania pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest określone zostaną w odpowiednim Regulaminie.

II. WYLICZENIE KOSZTÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące, jednostkowe koszty wykonania ww. usług:

Średni koszt demontażu jednego metra kwadratowego płyt falistych	–	20 zł (brutto).
Średni koszt transportu i unieszkodliwiania jednego metra kwadratowego zdemontowanych płyt azbestowych	–	5 zł (brutto).
Łączny średni koszt metra kwadratowego usuwanych i unieszkodliwianych płyt falistych (eternitu) wyniesie	–	25 zł/m ² (brutto).

Przy ustalaniu kosztów oparto się na informacjach pochodzących od trzech firm świadczących usługi w zakresie demontażu pokryć dachowych i transportu odpadów azbestowych, działających w powiecie czarnkowsko - trzcianeckim.

Na terenie gminy Krzyż Wlkp. zinwentaryzowano 25936 m² płyt azbestowych w formie pokryć dachowych oraz elewacyjnych, w tym 23476 m² na budynkach jednorodzinnych i gospodarczych zgłoszonych przez osoby fizyczne – I stopień pilności oraz 2460 m² na budynkach wielorodzinnych zgłoszonych przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Krzyżu Wlkp. jako II stopień pilności usunięcia wyrobu.

Zakładając, że realizacja programu potrwa 24 lata, a rocznie usuwane będzie około 1080,67 m² pokryć dachowych, (w pierwszej kolejności będą realizowane zadania ujęte w I stopniu pilności usunięcia wyrobu) średni maksymalny roczny koszt realizacji programu (przy założeniu finansowania 80% kosztów) wyniesie:

$$1080,67 \text{ m}^2 \times 25 \text{ zł/m}^2 = 27.016,75 \text{ zł}$$

$$27.016,75 \text{ zł} \times 80\% \text{ dofinansowania} = 21.613,40 \text{ zł.}$$

III. FORMA ODBIORU ODPADÓW

Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładów budżetowych będzie następował na wniosek właściciela obiektu (załącznik nr 5).

Wnioski będą rozpatrywane według kolejności wpływu do wysokości kwoty zabezpieczonej w budżecie Gminy na dany rok kalendarzowy.

Wnioski będą przyjmowane od lutego 2008r. Demontażem, odbiorem i utylizacją odpadów zajmie się firma posiadająca odpowiednie zezwolenia, wyłoniona w drodze przetargu ogłoszonego przez Burmistrza Krzyża Wlkp.

Odbiór odpadów będzie ustalany z właścicielem nieruchomości i potwierdzany kartą przekazania odpadów sporządzaną w 3 egzemplarzach: jeden dla odbierającego odpady, drugi dla właściciela odpadu, trzeci dla Urzędu Miejskiego w Krzyżu Wlkp.

Gmina Krzyż Wlkp. będzie płaciła do 80% kosztów wykonania usługi - odbiorca odpadu będzie rozliczał usługę z Gminą Krzyż Wlkp. w wysokości do 80% kosztów, pozostałe koszty zapłaci właściciel nieruchomości bezpośrednio odbiorcy odpadów (dowodem będą faktury wystawione dla Urzędu Miejskiego w Krzyżu Wlkp. na kwotę do 80% kosztów i dla właściciela nieruchomości – na pozostałą wartość kosztów usunięcia azbestu).

Rada Miejska w Krzyżu Wlkp. będzie uchwałała corocznie w budżecie Gminy stosowne środki na realizację Programu.

Rozdział 8 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE I GMINIE KRZYŻ WLKP. NA LATA 2007-2032

TABELA 3 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Działanie	Termin realizacji								
1.	Działalność informacyjno – popularyzacyjna w mediach (ulotki, lokalna prasa, plakaty, strona internetowa, tablice ogłoszeń)	ciągły								
2.	Stworzenie bazy danych dotyczącej podmiotów i ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest w Gminie Krzyż Wlkp.	II połowa 2007								
3.	Aktualizacja bazy danych dotyczącej podmiotów i ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest w Gminie Krzyż Wlkp.	ciągły								
4.	Powołanie Komisji ds. monitoringu Programu	II połowa 2007								
5.	Opracowanie Zarządzenia Burmistrza Krzyża Wlkp. w sprawie Regulaminu ustalającego warunki udzielania pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.	II połowa 2007								
6.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%; vertical-align: top;">Usunięcie i odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych</td> <td style="width: 60%; vertical-align: top;">Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="vertical-align: top;">Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="vertical-align: top;">Ogłaszanie przetargów na wyłonienie wykonawcy zadania demontażu, odbioru, transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="vertical-align: top;">Demontaż, odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest</td> </tr> </table>	Usunięcie i odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia		Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu		Ogłaszanie przetargów na wyłonienie wykonawcy zadania demontażu, odbioru, transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest		Demontaż, odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest	2008-2032
Usunięcie i odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia									
	Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu									
	Ogłaszanie przetargów na wyłonienie wykonawcy zadania demontażu, odbioru, transportu i utylizacji odpadów zawierających azbest									
	Demontaż, odbiór, transport, utylizacja odpadów zawierających azbest									

Lp.	Działanie	Termin realizacji
7.	Monitorowanie realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	Co roku, począwszy od 2009
8.	Przedstawienie Radzie Miejskiej sprawozdania z przebiegu realizacji Programu	Co roku

Rozdział 9 PODSUMOWANIE

Nadrzędnym celem "Programu ... " jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy Krzyż Wlkp. spowodowanych azbestem oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko. Osiągnięcie tego celu jest związane z bezpiecznym usunięciem wszystkich wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie miasta. Proces usuwania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z zapisami Krajowego Programu, powinien być zakończony w 2032 roku.

Problematyka związana z zastąpieniem wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Krzyż Wlkp., to problematyka związana ze sposobem finansowania tego przedsięwzięcia, organizacja, zarządzaniem i monitoringiem. Sam proces wymiany i utylizacji azbestu, jest nierozzerwalnie związany z podwyższeniem świadomości ekologicznej na ten temat wśród społeczności lokalnej.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w suwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia.

Z tego względu, jednym z głównych celów niniejszego programu, jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa, problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana, przez Gminę, forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urzędzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie

programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Przewidujemy, że w następnych latach, Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, bardziej precyzyjnie, planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem Programu.

Rozdział 10 BIBLIOGRAFIA

1. Plan Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Krzyż Wlkp. na lata 2004 - 2011, Krzyż Wlkp., czerwiec 2004 r.
2. „Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Krzyż Wlkp. na lata 2004 - 2011”, Krzyż Wlkp., czerwiec 2004 r.
3. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, maj2002 r.
4. Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest”, Ministerstwo Gospodarki Departament Przemysłu, Warszawa 2006r.
5. Gminny Plan usuwania wyrobów zawierających azbest – wzór ROT Recycling Odpady Technologie, Gliwice 2006
6. Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005
7. Azbest Realne zagrożenie dla Ciebie i twojej rodziny – ulotka opracowana przez Głównego Koordynatora Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski: Ministerstwo Gospodarki i Pracy Departament Polityki Przemysłowej, Warszawa.

Rozdział 11 ZAŁĄCZNIKI.

ZAŁĄCZNIK 1 WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH REGULUJĄCYCH POSTĘPOWANIE Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST.

I. USTAWY:

1. *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118z późn. zm.).
2. *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)
3. *Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych* (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).
4. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251).
5. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 175, poz. 1458).
6. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.)
7. *Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).
8. *Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych* (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm).
9. *Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. z 2005 r. Nr 10 , poz. 72).

II. ROZPORZĄDZENIA:

1. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. Nr 112, poz. 1206):
zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:
 - 060701* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
 - 061304* - Odpady z przetwarzania azbestu,
 - 101181* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
 - 101309* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
 - 150111*- Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
 - 160111* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
 - 160212* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
 - 170601* - Materiały izolacyjne zawierające azbest.
 - 170605* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest
2. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych* (Dz. U. Nr 152, poz. 1737)
3. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska* (Dz. U. Nr 161, poz.1335).
4. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska* (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).
5. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny* (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).
6. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy* (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 ze zmianami).
7. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U z 2003 r. Nr I, poz. 12).

8. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).*
9. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz.1986)*
10. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.).*
11. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.).*
12. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).*
13. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).*
14. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).*
15. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649).*
16. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553 ze zm.).*

III. ZARZĄDZENIA:

1. *Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).*

ZAŁĄCZNIK NR 2 INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU
ICH WYKORZYSTYWANIA

WZÓR DOKUMENTU 1

.....
.....
.....

Krzyż Wlkp., dnia

Urząd Miejski
ul. Wojska Polskiego 14
64-761 Krzyż Wlkp.

**INFORMACJA
O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA**

1. Miejsce, adres:

2. Właściciel/zarządca/użytkownik²:

a) osoba prawna - nazwa, adres

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres:

3. Tytuł własności:

4. Nazwa, rodzaj wyrobu³:

5. Powierzchnia (m², tony)⁴:

6. Przydatność do dalszej eksploatacji⁵

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁶:

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji:

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁷

.....

1 z 2

Objaśnienia:

¹ za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu

² niepotrzebne skreślić

³ przy określaniu rodzaju wyrobów zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty fałdowe azbestowo-cementowe dla budownictwa
- rury i złączki azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby ciemne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrabiane,
- szczelna azbestowa,
- taśmy tłane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe z wyjątkiem wyrobów ciemnych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, odcienie nie wymienione

⁴ podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury)

⁵ według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest

⁶ na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar cełny

⁷ np. informacja o czasosmieci na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest

Załącznik nr 3 Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone

Wzór dokumentu 2

.....
.....
.....

Krzyż Wilk, dnia

Urząd Miejski
ul. Wojska Polskiego 14
64-761 Krzyż Wilk.

INFORMACJA
O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres:

.....

2. Właścicie licencji²:

a) osoba prawna - nazwa, adres:

.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres:

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu³:

.....

5. Długość (m², komy⁴):

6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów

7. Planowane usunięcia wyrobów

a) sposób

b) przez kogo

c) termin

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁵

.....

.....

.....

1 z 2

Objaśnienia

¹ za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu sów tym lub wyższym od 0,1% azbestu

² niepotrzebnie skreślić

³ przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i łączniki azbestowo-cementowe,
- izolacje natynkowe i podłogowe zawierającym w swoim składzie azbest,
- wyroby ciemne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrabione,
- szczeliska azbestowe,
- taśmy tkanne i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciemnych
- papier, ektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione

⁴ podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury)

⁵ np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest

Załącznik nr 4 Informacja w sprawie wyrobów zawierających azbest

Wzór dokumentu 3

..... <small>(imię i nazwisko)</small>	Krzyż Wlkp., dnia
..... <small>(adres zamieszkania)</small>	
.....	
Urząd Miejski ul. Wojska Polskiego 14 64-761 Krzyż Wlkp.	
INFORMACJA W SPRAWIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	
1. Imię i nazwisko właściciela nieruchomości:	
2. Adres	
3. Nre widencyjny działki:	
4. Miejsce występowania azbestu i ilość (np. dach, ściany):	
a) budynek mieszkalny:	m ²
b) budynek inwentarski	m ²
c) budynek gospodarczy, garaż:	m ²
d) inne (w m ²):	
5. Razem (ilość wyrobów azbestowych)	m ²
 <small>(podpis)</small>
1 z 1	

ZAŁĄCZNIK NR 5 WNIOSEK O DOFINANSOWANIE ODBIORU ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

Wzór dokumentu 4

.....
.....
.....

Krzyż Wlkp., dnia

Urząd Miejski
ul. Wojska Polskiego 14
64 761 Krzyż Wlkp.

W N I O S E K *
O DOFINANSOWANIE ODBIORU ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

1. Wnioskodawca:
Adres do korespondencji:
telefon: tytuł prawny do nieruchomości:

2. Miejsce wytworzenia i zdeponowania odpadów zawierających azbest:
.....
nr ewidencyjny działki

3. Rodzaj odpadów:

4. Ilość szacunkowa odpadów azbestowych m²

5. Oświadczam, że wszystkie dane zawarte w powyższym wniosku w pełni i zgodnie z prawdą.
.....
(data podpisu wnioskodawcy)

6. Adnotacje urzędowe:

.....
.....
.....

.....
*Wniosek należy złożyć w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Krzyżu Wlkp.
1 z 1

